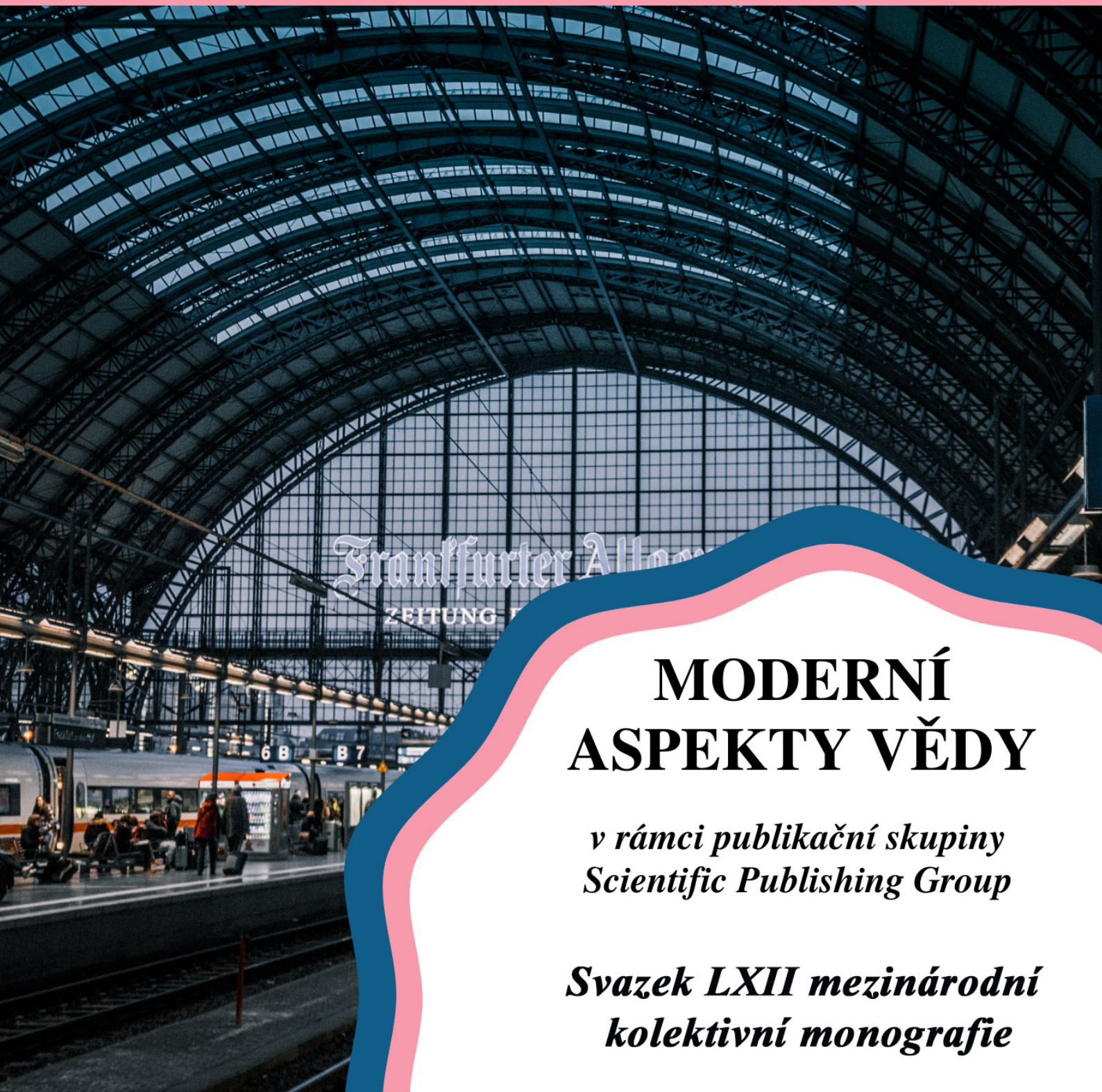

Наукові перспективи
Видавнича група

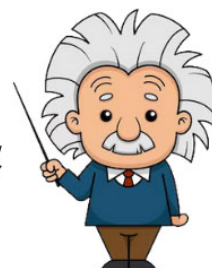
MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

*v rámci publikační skupiny
Scientific Publishing Group*

*Svazek LXII mezinárodní
kolektivní monografie*

Česká republika
2025

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. (Česká republika)
Středoevropský vzdělávací institut (Bratislava, Slovensko)
Národní institut pro ekonomický výzkum (Batumi, Gruzie)
Al-Farabi Kazakh National University (Kazachstán)
Institut filozofie a sociologie Ázerbájdžánu Národní akademie věd
(Baku, Ázerbájdžán)
Institut vzdělávání Ázerbájdžánské republiky (Baku, Ázerbájdžán)
Batumi School of Navigation (Batumi, Gruzie)
Regionální akademie managementu (Kazachstán)
Veřejná vědecká organizace „Celokrajinské shromáždění lékařů ve veřejné
správě“ (Kyjev, Ukrajina)
Univerzita nových technologií (Kyjev, Ukrajina)
Mezinárodní poradenská společnost "Sidcon" (Kyjev, Ukrajina)
Evropské lyceum "Vědecké perspektivy" (Kyjev, Ukrajina)

v rámci publikační skupiny Publishing Group „ Vědecká perspektiva “

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

Svazek LXII mezinárodní kolektivní monografie

Česká republika
2025

International Economic Institute s.r.o. (Czech Republic)
Central European Education Institute (Bratislava, Slovakia)
National Institute for Economic Research (Batumi, Georgia)
Al-Farabi Kazakh National University (Kazakhstan)
Institute of Philosophy and Sociology of Azerbaijan National Academy of
Sciences (Baku, Azerbaijan)
Institute of Education of the Republic of Azerbaijan (Baku, Azerbaijan)
Batumi Navigation Teaching University (Batumi, Georgia)
Regional Academy of Management (Kazakhstan)
Public Scientific Organization "Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in
Public Administration" (Kyiv, Ukraine)
University of New Technologies (Kyiv, Ukraine)
International Consulting company "Sidcon" (Kyiv, Ukraine)
European Lyceum "Scientific Perspectives" (Kyiv, Ukraine)

within the Publishing Group "Scientific Perspectives"

MODERN ASPECTS OF SCIENCE

62-th volume of the international collective monograph

Czech Republic
2025

ISBN 978-617-8614-21-8

<https://doi.org/10.52058/62-2025>

UDC 001.32: 1/3] (477) (02)

C91

Vydavatel:

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.
se sídlem V Lázních 688, Jesenice 252 42
IČO 03562671 Česká republika
Zveřejněno rozhodnutím akademické rady

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. (Zápis č. 209/2025 ze dne 07. listopad 2025)

Monografie jsou indexovány v mezinárodním vyhledávači Google Scholar

Partnerskými akademickými mezinárodními vydavateli monografie jsou: TOJELT, Paradigm Journal a Shanlax International Journal of Education

Recenzenti:

- Karel Nedbálek** - doktor práv, profesor v oboru právo (Česká republika)
Markéta Pavlova - ředitel, Mezinárodní Ekonomický Institut (Česká republika)
Iryna Zhukova - kandidátka na vědu ve veřejné správě, docentka (Ukrajina)
Savvas Mavridis - profesor na Mezinárodní řecké univerzitě v oddělení marketingu a cestovního ruchu, Veřejná instituce (Greece)
Yevhen Romanenko - doktor věd ve veřejné správě, profesor, ctěný právník Ukrajiny (Ukrajina)
Humeir Huseyn Akhmedov - doctor of pedagogical sciences, professor (Azerbajjan)
Jurij Kijkov - doktor informatiky, dr.h.c. v oblasti rozvoje vzdělávání (Česká republika)
Vladimír Bačišin - docent ekonomie (Slovensko)
Ahmet Selcuk Akdemir - doktor věd, profesor, Malatya Turgut Ozal University (Turecko)
Peter Ošváth - docent práva (Slovensko)
Oleksandr Nepomnyashy - doktor věd ve veřejné správě, kandidát ekonomických věd, profesor, řádný člen Vysoké školy stavební Ukrajiny (Ukrajina)
Dina Dashevskaya - geolog, geochemik Praha, Česká republika (Izrael)

Tým autorů

C91 Moderní aspekty vědy: LXII. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2025. str. 475

Svazek LXII mezinárodní kolektivní monografie obsahuje publikace o: utváření a rozvoji teorie a historie veřejné správy; formování regionální správy a místní samosprávy; provádění ústavního a mezinárodního práva; finance, bankovníctví a pojišťovnictví; duševní rozvoj osobnosti; rysy lexikálních výrazových prostředků imperativní sémantiky atd.

Materiály jsou předkládány v autorském vydání. Autoři odpovídají za obsah a pravopis materiálů.

OBSAH

PŘEDMLUVA

ODDÍL 1. VEŘEJNÁ SPRÁVA

§1.1 ФОРМУВАННЯ КОСМІЧНОГО КОМПОНЕНТА У СТРУКТУРІ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ (УКРАЇНИ (Романенко Є.О., Центральний науково-дослідний інститут Збройних Сил України, Гурковський В.І., Центральний науково-дослідний інститут Збройних Сил України, Череп В.Л., Центральний науково-дослідний інститут Збройних Сил України).....11

§1.2 СТВОРЕННЯ КІБЕРСИЛ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ ЯК НОВОГО РОДУ ВІЙСЬК ДЛЯ БОРОТЬБИ У ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРІ (Романенко Є.О., Центральний науково-дослідний інститут Збройних Сил України, Гурковський В.І., Центральний науково-дослідний інститут Збройних Сил України, Ованесян Р.Р., Центральний науково-дослідний інститут Збройних Сил України).....30

ODDÍL 2. EKONOMIKA A ŘÍZENÍ PODNIKU

§2.1 METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF DEVELOPMENT AND APPLIED ASPECTS OF IMPLEMENTATION STRATEGIES FOR INNOVATIVE DEVELOPMENT OF ENTERPRISES (Yemelyanov O.Yu., Lviv Polytechnic National University).....44

§2.2 АГРОІННОВАЦІЇ ЯК ДРАЙВЕР ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ: ТРАНСФЕР ПОЛЬСЬКОГО ДОСВІДУ В УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА (Генкельман Є.С., Державний Біотехнологічний Університет).....55

§2.3 СТРАТЕГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА МАРКЕТИНГУ ІННОВАЦІЙ ЕКСПОРТООРІЄНТОВАНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ (Македон В.В., Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, Коптілий Д.В., ТОВ «Флайт Контрол»).....66

§2.4 УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ В ТОРГІВЛІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ (Русин-Гриник Р.Р., Національний університет «Львівська політехніка», Стояновський А.Р., Національний університет «Львівська політехніка».).....106

§2.5 ЦИФРОВІЗАЦІЯ ФІНАНСОВО-СТРАХОВИХ МЕХАНІЗМІВ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОТРЕБ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я (Супрун А.А., Державний університет економіки і технологій, Супрун Н.В., Державний університет економіки і технологій).....117

ODDÍL 3. PEDAGOGIKA, VÝCHOVA, FILOZOFIE, FILOLOGIE

§3.1 CULTIVATING HIGHER-ORDER THINKING SKILLS IN PRIMARY SCHOOL CHILDREN (Imber V.I., Vinnytsia State Pedagogical University named after Mykhailo Kotsiubynskyi).....128

§3.2 ORIGINS OF GEN Z AND GEN ALPHA SLANG AND THE INTERNET'S IMPACT (Kanibolotska O., (Zaporizhzhia National University, Chyzhykova N., Riga Technical University, Viļuma J. Riga Technical University).....139

§3.3 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ РАННЬОГО ЛОГОПЕДИЧНОГО ВТРУЧАННЯ В ОНТОГЕНЕЗІ МОВЛЕННЯ (Король А.В., Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського).....157

§3.4 УПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ АСИСТЕНТІВ ФАРМАЦЕВТІВ (Сайфудінова Р.П., Черкаська медична академія, Черепанова М.О., Черкаська медична академія).....170

ODDÍL 4. PRÁVNÍ VĚDY

§4.1 KEY FEATURES OF THE TRANSFORMATIONAL DIMENSION OF CONTEMPORARY GLOBALIZATION IN THE CONTEXT OF UKRAINIAN REALITIES AND GLOBAL EXPERIENCE (Blikhar M.M., Lviv Polytechnic National University).....181

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY
Svazek LXII mezinárodní kolektivní monografie

§4.2 CIVIL SOCIETY AS THE LEGAL ENVIRONMENT FOR THE PROTECTION OF HUMAN RIGHTS: INTERNATIONAL LEGAL STANDARDS AND IMPLEMENTATION CHALLENGES IN UKRAINE (**Oliinyk Y.S.**, Lviv Polytechnic National University).....202

§4.3 THE IMPACT OF EUROPEAN INTEGRATION ON THE LEGAL REGULATION OF PERSONAL DATA PROTECTION IN UKRAINE (**Pypiak M.I.**, Vinnytsia Institute of Trade and Economics of the State University of Trade and Economics).....246

§4.4 ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗБУДОВИ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ СТРАХУВАННЯ ВОЄННИХ ТА ПОЛІТИЧНИХ РИЗИКІВ (**Буличева Н.А.**, Київський столичний університет імені Б. Грінченка, **Грущенко О.А.**, Київський університет інтелектуальної власності та права, **Щербак Н.О.**, Київський університет інтелектуальної власності та права).....257

§4.5 ТЕХНОЛОГІЇ ПРОФІЛЮВАННЯ ЗА ВІДКРИТИМИ БАЗАМИ ДАНИМИ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ (**Колеснікова І.А.**, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого).....268

§4.6 ДЕРЖАВНА ВАРТА В СИСТЕМІ ОРГАНІВ ОХОРОНИ ПРАВОПОРЯДКУ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ (КВІТЕНЬ-ГРУДЕНЬ 1918 Р.): ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ, ДІЯЛЬНІСТЬ (**Ухач В.З.**, Західноукраїнський національний університет).....279

ODDÍL 5. **TECHNICKÉ VĚDY**

§5.1 ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНІ ОСНОВИ ЛІСОВІДНОВЛЕННЯ НА ТЕРИТОРІЯХ, ПОШКОДЖЕНИХ ВІЙСЬКОВИМИ ДІЯМИ ТА ПРОГЕННИМИ ФАКТОРАМИ (**Демчук Л.І.**, Державний університет “Житомирська політехніка”, **Пацева І.**, Державний університет «Житомирський політехнічний», **Устименко В.**, Державний університет «Житомирська політехніка», **Мельник-Шамрай В.**, Державний університет «Житомирська політехніка», **Кагукіна А.М.**, Державний університет «Житомирська політехніка»).....291

ODDÍL 6. LÉKAŘSKÉ VĚDY

§6.1 ПОКАЗНИКИ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ГЕМОДИНАМІКИ ТА ІНТЕГРАТИВНИХ ГЕМОДИНАМІЧНИХ ІНДЕКСІВ НА ФОНІ ФІЗИЧНИХ НАВАНТАЖЕНЬ ТА НАБУТОЇ КОРОТКОЗОРОСТІ (ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ) (Боднар О.І., Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка).....308

§6.2 РОЛЬ ХАРЧОВИХ ЗВИЧОК У МЕНЕДЖМЕНТІ ЗАПАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ КИШЕЧНИКА (Романуха В.В., Івано-Франківський національний медичний університет, Гринів О.І., Івано-Франківський національний медичний університет).....320

ODDÍL 7. ZEMĚPIS

§7.1 ТЕОРЕТИКО - МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИРОДНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДУБРОВИЦЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗАДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ ОХОРОНИ ТА РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ (Чижевська Л.Т., Волинський національний університет імені Лесі Українки, Мельнійчук М.М., Волинський національний університет імені Лесі Українки, Карпюк З.К., Волинський національний університет імені Лесі Українки, Петробчук І.М., Волинський національний університет імені Лесі Українки, Тарасюк Н.А., Волинський національний університет імені Лесі Українки, Полянський С.В., Волинський національний університет імені Лесі Українки, Білецький Ю.В., Волинський національний університет імені Лесі Українки, Качаровський Р.Є., Волинський національний університет імені Лесі Українки).....330

ODDÍL 8. EKOLOGIE

§8.1 ФІЗІОЛОГО-БІОХІМІЧНІ ЗМІНИ В ОРГАНІЗМІ ТВАРИН ЗА ДІЇ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ (Вус У.М., Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Ґжицького, Гутий Б.В., Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Ґжицького).....350

ODDÍL 9. BIOLOGIE

*§9.1 ПОКАЗНИКИ НЕЙРОДИНАМІЧНИХ ФУНКЦІЙ, НЕСПЕЦИФІЧНОЇ РЕЗИСТЕНТНОСТІ ТА ЦЕНТРАЛЬНОЇ ГЕМОДИНАМІКИ НА ФОНІ НАБУТОЇ КОРОТКОЗОРОСТІ (СЕРЕДНЬОГО СТУПЕНЯ) (Чень І.Б., Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка).....*371

ODDÍL 10. ŘÍZENÍ

*§10.1 STRATEGIC APPROACHES TO PERSONNEL SELECTION IN PROJECT ORGANIZATIONS: THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS AND DEVELOPMENT DIRECTIONS (Blaga N., Lviv Polytechnic National University, Hladun S., Lviv Polytechnic National University).....*384

ODDÍL 11. KYBERNETICKÁ BEZPEČNOST, POČÍTAČOVÉ A SOFTWAREVÉ INŽENÝRSTVÍ

*§11.1 MODERN PROTECTIVE MATERIALS FOR PREVENTING CONFIDENTIAL INFORMATION LEAKAGE THROUGH WINDOW CONSTRUCTIONS: A REVIEW (Korchak B., Lviv Polytechnic National University, Dzianyi N., Lviv Polytechnic National University, Shved M., Lviv Polytechnic National University, Besaha K., Lviv Polytechnic National University).....*395

*§11.2 МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ АДАПТИВНОЇ СИСТЕМИ ВІЯВЛЕННЯ АНОМАЛІЙ НА ОСНОВІ ГІБРИДНИХ НЕЙРОМЕРЕЖНИХ АРХІТЕКТУР (Живило Є.О., Національний університет “Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка”, Фесенко Т.М., Національний університет “Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка”, Кучма Ю.В., ТОВ ПВН “Університет сучасних технологій”).....*407

ODDÍL 12.

ELEKTROENERGETIKA, ELEKTROTECHNIKA A ELEKTROMECHANIKA

§12.1 МЕТОДИ КОНСТРУЮВАННЯ МАЛИХ ЕЛЕКТРОГЕНЕРАТОРІВ НА ОСНОВІ МОДУЛІВ ПЕЛЬТЬЄ ДЛЯ ГЕНЕРАЦІЇ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ (Єрофєєва А.А., Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні Запорізького національного університету, Тихачов В.О., Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні Запорізького національного університету)....457

ODDÍL 7. ZEMĚPIS

§7.1 ТЕОРЕТИКО - МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИРОДНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДУБРОВИЦЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗАДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ ОХОРОНИ ТА РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ (Чижевська Л.Т., Волинський національний університет імені Лесі Українки, Мельнічук М.М., Волинський національний університет імені Лесі Українки, Карпюк З.К., Волинський національний університет імені Лесі Українки, Нетробчук І.М., Волинський національний університет імені Лесі Українки, Тарасюк Н.А., Волинський національний університет імені Лесі Українки, Полянський С.В., Волинський національний університет імені Лесі Українки, Білецький Ю.В., Волинський національний університет імені Лесі Українки, Качаровський Р.Є., Волинський національний університет імені Лесі Українки)

Актуальність дослідження. Дубровицька територіальна громада, що знаходиться на крайньому північному заході Рівненщини, характеризується поєднанням унікальних ландшафтів з різноманітним малозміненим природним компонентом. Останнім часом простежується посилення негативного впливу на природу Дубровицького, передусім, за рахунок видобування бурштину, масового вирубування лісів, розорювання земель і їх виснаження. Чинником, що за своєю дієвою силою переважає усі перелічені вище, став безупинний вплив радіації. Остання є наслідком аварії на ЧАЕС, а також постійних викидів Рівненської АЕС. В результаті цього тисячі гектарів земельних угідь стали ризикованими для використання в сільському господарстві, ускладнився медико - біологічний стан населення. Це зумовлює необхідність проведення систематичних досліджень стану довкілля з метою збереження довкілля, а також задля розробки напрямків оптимізації ситуації.

Дубровицька громада нинішніх меж набула у 2020 р., внаслідок укрупнення території відповідно до норм Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», серед яких і Дубровицька міська ТГ Сарненського району (рис. 1), площею 1091,3 км², населення 37 843 осіб.

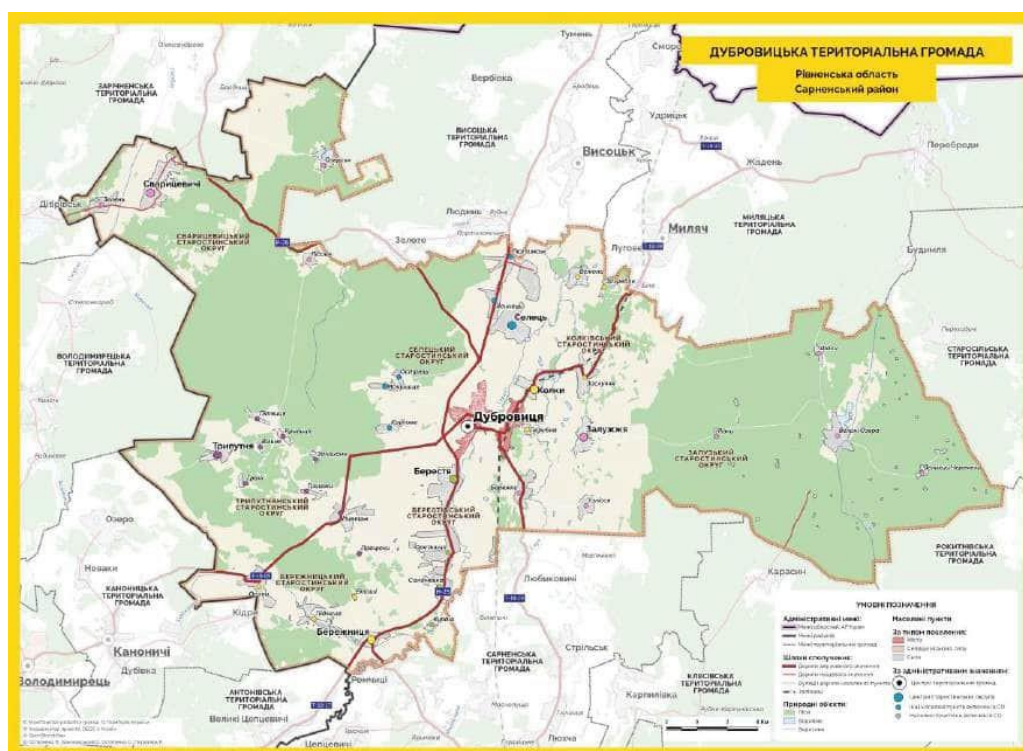

Рис. 1. Мапа Дубровицької територіальної громади [1]

До складу громади увійшло одне місто – Дубровиця та 39 сіл (сс. Бережки, Бережниця, Берестя, Білаші, Вел. Черемель, Вел. Озера, Велюнь, Вільне, Грані, Грицьки, Загребля, Залішани, Залужжя, Заслуччя, Зелень, колки, Кривиця, Крупове, Кураш, Лісове, Літвиця, Лютинськ, Мочулице, Нивецьк, Озерськ, Орвяниця, Осова, Острівці, Підлісне, Порубка, Працюки, Різки, Сварищевічі, Селець, Соломіївка, Трипутня, Узлісся, Шахи, Ясинець). Адміністративним центром громади є м. Дубровиця, площею 8, 88 км² (населення – 9 343 особи) [1, 6].

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

Svazek LXII mezinárodní kolektivní monografie

Протягом усього свого існування, територія Дубровиччини була цікавим об'єктом для дослідження різними науковцями, в тому числі географами і екологами, адже приваблювала їх безпосередньою унікальністю своїх ландшафтів, великою різноманітністю рослинного і тваринного світу та мальовничістю пейзажів [5, 7, 9, 13].

Також, територія громади багата на поклади таких корисних копалин як глина, пісок, торф та бурштин, і хоча їх родовища на даний момент мало розвідані, але є цікавими для подальшого їх дослідження і вивчення. Значного ажіотажу серед дослідників спричинила тема видобування бурштину, яка набула великого розголосу, адже є головною проблемою негативних змін на певних територіях і призводить не тільки до порушення земель, а й до масового незаконного вирубування лісових насаджень, що безпосередньо впливає на зміну екологічної рівноваги в межах території [5, 12, 16].

Саме дослідженням бурштинової проблеми, інформацію яких використано при написанні магістерської роботи, займалися такі вчені, як: Войчун Н. І., Потіха А. М., Коротун О. П. В своїх роботах вони висвітлили не тільки загальні дані про «сонячний камінь», а детально розглянули дану ситуацію як значну проблему, яку негайно потрібно вирішувати, адже вона несе за собою чималі негативні наслідки для природи [2, 8, 12, 17]. Загалом дослідження показали, що якщо порушити природну рівновагу в будь-якій екосистемі, то це може викликати непередбачені наслідки, які часто виявляються небезпечними для людей і багатьох інших живих організмів [7].

Вчених-дослідників турбують наслідки меліорації земель, сучасний стан осушених ділянок [3, 10]. Досліджуються водні ресурси краю, стан атмосфери, клімат, радіологічну ситуацію. Фахівцями Регіонального офісу водних ресурсів у Рівненській області було проведено морфометричні обстеження найбільших річок і водойм замкнутого типу [3, 9]. Набули

популярності останнім часом дослідження, що спрямовані на виявлення туристсько-рекреаційного потенціалу місцевих водних об'єктів [14–15].

Геологічна будова та рельєф. Дубровицька ТГ лежить в межах Поліської низовини. В її межах поєднуються лучні й болотисті ландшафти, трапляються рідкісні представники флори і фауни, деякі з яких занесені до Червоної книги [13, 15-17].

Західна частина Дубровицького краю лежить в межах Заріччянського ландшафтного району (рис.2). На цій ділянці поширені добре дреновані урочища на невеликих піщаних і супіщаних масивах, вкритих дубово-сосновими лісами та дрібно-злаково-різнотравними луками, а також болотисті луки і торфові болота – вільхові, березові, чагарникові. Дубровицька громада вирізняється найбільшою в області заболоченістю (понад 50% території займають низинні мохові та трав'яні болота). Неоднорідність ландшафтних особливостей досліджуваної території зумовлена вкрай різномірною потужністю піщаних і супіщаних відкладів, які залягають на поверхні крейдових відкладів, складним мікрорельєфом поверхні. У деяких місцях крейдові мергелі наближаються близько до поверхні, що призвело до формування карстових провалів і озер.

Рис.2. Ландшафти Дубровиччини [4]

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

Svazek LXII mezinárodní kolektivní monografie

Льва-Горинський природний район поширюється на східну частину Дубровиччини. Характеризується переважанням плоских знижених межиріч, розчленованими маловиразними долинами річок Льви, Чакви та їх приток, і досить великим рівнем заболочення (до 50% площі). Ця ділянка має максимальне на Рівненщині поширення верхових боліт. Сформовані соснові, дубово-соснові ліси межирічні луки на дерново-підзолистих і дернових супіщаних ґрунтах. Значні площі зайняті терасовими долинами Горині, де значну роль відіграють подекуди заболочені місцевості, вкриті різнотравними луками та піщані масиви надзаплавних терас.

Висоцько-Володимирецький природний район охоплює зону тутешніх крайових утворень дніпровського льодовика, що вузькою смугою простяглися з території Волинської області до білоруського міста Столін. Тут на крейдовому фундаменті численні кінцево-моренні горби та пасма чергуються з піщаними флювіогляціальними конусами, виносми та слабо-дренованими заболоченими зниженнями, нерідко вкритими чагарниками і сосново-вільхово-березовими лісами. Загальна заболоченість не перевищує 20%.

Загалом поверхня території хвиляста, вона є алювіальною низовиною, що поділена р. Горинню на дві частини. Лівобережна характеризується горбистим рельєфом: горби і пасма чергуються з прилеглими до Волинського насипа вирівненими місцевостями Верхньо-Прип'ятської низовини. На правобережжі заболочені території порушуються еоловими формами рельєфу – валами, дюнами заввишки до 5-8 м.

Рельєф Дубровицької громади переважно рівнинний і слабо хвилястий. Вододіли річок тут плоскі та заболочені.

Геологічні пласти сформувалась в в крейдовій системі мезозою і представлені глинами, пісками та пісковиками.

Кліматичні та гідрологічні умови. Дубровицька територіальна громада знаходиться в зоні вологого помірно-континентального клімату. Радіаційний баланс, упродовж року він становить 34-38 ккал/см². Переважає західне перенесення повітряних мас. Опадів протягом року випадає доволі загалом достатньо, від 29 мм у березні до 89 мм на початку червня. Амплітуда температур протягом всього року становить 24,2° С. Середній мінімум має значення - 2,9° С, Пересічна температура липня + 18,6°. Виділяють чотири пори року. Річні температурні показники наведено в табл. 2.

Таблиця 2.

Середні кліматичні показники в межах Дубровицької громади

Показник	Січ	Лют	Бер	Кві	Трав	Черв	Лип	Серп	Вер	Жов	Лис	Гру	Рік
Середній максимум, °С	-2,6	-1,4	3,4	12,3	19,2	22,9	23,9	23,1	18,2	11,8	4,8	-0,1	11,3
Середня температура, °С	-2,9	-4,6	-0,3	7,4	13,7	17,5	18,6	17,6	13,2	7,7	2,3	-2,6	7,1
Середній мінімум, °С	-8,5	-7,7	-3,9	2,6	8,2	12,1	13,3	12,2	8,3	3,7	-0,2	-5,1	2,9
Норма опадів, мм	36	30	29	42	57	89	81	64	57	45	41	42	613

Складено за даними метеостанції Сарни

Кліматичні умови та рельєф сприяють формуванню мережі поверхневих вод, представлених річками, каналами, природними та штучними водоймами і болотами [3, 13].

Дубровицька громада достатньою мірою забезпечена водними ресурсами (табл.3). Територією течуть річки (табл.4, рис.3.); Бережанка, Горинь, Льва, Сирець, Случ, Стубла (притока Стиру), Чаква. Серед озер слід згадати Велике Почаївське, Верхнє, Озерське, Сіріус. На півночі громади простяглися болота Гало, Красне, Морочне. На сході розташована частина Рівненського заповідника.

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

Svazek LXII mezinárodní kolektivní monografie

a)

б)

Рис 3. Річки громади: а).Горинь б) Случ [4]

Кількість середніх річок в громаді (площа водозабору від 2 до 50 тис. км²) – 3 (Горинь, Случ, Льва). Кількість малих річок (площа водозабору до 2 тис. км²) – 15. Основний напрямок течії річок – з півдня на північ [10].

Кількість річок міжобласного та міждержавного значення – 4 (річки Чаква, Струга, Льва). Кількість ставків – 77, площа водного дзеркала – 429 га; загальний об'єм – 1283,2 тис. куб. м. Кількість озер – 35, площа водного дзеркала – 283 га; загальний об'єм – 3239, 6 тис. куб. м. Найбільші озера – Велике Почаївське, Сомине, Верхнє, Озерське (табл. 5).

Таблиця 3

Водні об'єкти Дубровиччини

Річки		Озера	Ставки
Міжобласного та міждержавного значення	Горинь, Чаква, Струга, Стубла, Льва	Всього 35 Найбільші: Велике та Мале Почаївське, Сомине, Озеро Верхнє, озеро Озерське.	Всього 77
Середні (площа водозбору 2-50 тис. км ²)	Горинь, Случ, Льва		
Малі (площа водозбору до 20 тис. км ²)	15		

Складено за даними Регіонального офісу водних ресурсів у Рівненській області

Таблиця 4

Річки Дубровицької ТГ

Назва річки	Місце витoku	Місце впадіння	Ліва/права притока	Довжина, км	Довжина в межах району, км	Площа водозбору, км ²
Горинь	с. Волиця Тернопільська область	Прип'ять, с. Давид-Городок	Права	659	23,613	27 700
Стубла	с. Половля Рівненська область	Стир, смт Зарічне	Права	62	заплава осушена, є каналом меліоративної системи «Стубла»	722
Случ	с. Червоний Случ Хмельницька область	Горинь, с. Велюнь	Права	451	Судноплавна	13 800
Льва (Олва)	с. Борове Рівненська область	Ствига	Ліва	172	Заболочене русло, споруднене водосховище	2400
Чаква	с. Клесів рівненської області	Горинь, с. Миляч	Права	36	невеликі потічки та меліоративні канали	368

Складено за даними Регіонального офісу водних ресурсів у Рівненській області

Таблиця 5

Найбільші озера у межах Дубровицької ТГ

Назва	Місце розташування	Площа (га)	Довжина (м)	Ширина (м)	Середня глибина (м)	Примітка
Велике Почаївське	с. Вербівка	58	1400-2000	550-700	4	Карстове, має статус природоохоронної території
Мале Почаївське	с. Озерце	7,26	349	233	2,53	Карстове, має статус природоохоронної території
Сомине	с. Клесів	35	700	370	4	Льодовикове, торф'янисте, має статус природоохоронної території
Верхнє	Поблизу с. Великі озера	41	120	80	1,5	Льодовикове
Озерське	с. Озерськ	45,8	100	50	1	Льодовикове, має статус природоохоронної території

Складено за даними Регіонального офісу водних ресурсів у Рівненській області

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

Svazek LXII mezinárodní kolektivní monografie

Значна частка річкових заплав використовуються в сільському господарстві і є розораними. Поблизу більшості річок зосереджені меліоративні канали. Завдяки малому похилу, річки відзначаються повільною течією, швидкість якої у меженний період становить, зазвичай, 0,1-0,2 м/с [10, 13].

Густота річок досліджуваної території – 0,748 км/км². Глибина сягає 5 - 10 м, їхні долини заболочені, течії повільні. Середній показник падіння річок 24,8 м, похили річок 1,58 м/км, звивистості – 1,41. Для річок характерне мішане живлення, переважно снігове (50 - 60% річного стоку) і підземне живлення (30 - 40%)[9, 12]. Велику роль у живленні річок і боліт беруть ґрунтові води. Глибина їх залягання коливається у межах 0-5 м. Водність найвища навесні (65-90%) (Табл. 6).

Таблиця 6

Морфометричні показники річок Дубровицької ТГ

Назва річки	Ширина, м	Глибина, м	Похил, м/км	Характер заплави, м	Характер русла, звивистість.	Швидкість течії, м/с
Горинь	Від 3-10 до 25	1,4-11	0,4	Широка, 100-200	Звивисте	Від 0,1-0,5 до 1,3
Стубла	20-24	1,2--1,7	0,3	Широка, понад 300	Звивисте,	0,2-0,3
Случ	50-110	0,5-2 ,0	0,4	Широка, понад 800	Слабкозвивисте,	0,1-0,2
Льва (Олва)	До 15	0,5-2 ,0	0,37	Понад 300	Слабкозвивисте, каналізоване у нижній течії, є осушувальні системи	0,1-0,2
Чаква	4-5	До 5	0,24	Широка, до 4000	Невиразне, розгалужене, каналізоване та осушене	0,4-0,5

Складено за даними Регіонального офісу водних ресурсів у Рівненській області

Ґрунтовий покрив, лісистість, рослинний і тваринний світ. Природні умови Дубровицької громади, і в першу чергу розмаїття поверхневих

геологічних утворень, зумовили строкатість і розмаїття ґрунтового покритву даної території. Основу ґрунтового покритву становить дернові карбонатні, дерново-слабопідзолисті ґрунти, сірі лісові ґрунти. Дерново-карбонатні ґрунти утворилися переважно на пісках, в зв'язку з цим характеризується легким механічним складом, малим вмістом органічних речовин, незначно насиченими основами. Незначний вміст гумусу, а відтак нестача азоту і фосфору, зумовлює низьку природну родючість дернових ґрунтів. Особливо це стосується піщаних та зв'язно-піщаних ґрунтів, де і ще й нестача калію [2, 13].

Дерново-слабопідзолисті ґрунти сформувались переважно під лісами за участю трав'яної рослинності, що зумовило одночасний прояв двох протилежних процесів ґрунтоутворення: з одного боку підзолистого, при якому руйнуються мінеральні й органічні частини ґрунту, а з іншого - дернового, який сприяє нагромадженню органічних та мінеральних речовин у ґрунтовій товщі. В цілому ґрунти характеризуються кислою реакцією ґрунтового розчину, мають негативні водно-повітряні властивості.

Формування рослинного покритву Дубровицької громади відбувалося у льодовиковий і післяльодовиковий період. На флористичному складі рослинного покритву позначилося проміжне положення досліджуваної території між Західною та Східною Європою. Територія Рівненської області входить до складу Східної Європейської провінції широколистяних лісів Європейської широколистяної зони.

Флора Дубровицької громади є досить різноманітною. Трапляється багато видів злакових і трав'янистих рослин, але водночас присутня невелика кількість деревних видів [9, 13, 15].

Лісистість території сягає 46,1 %, що є оптимальним показником. В межах громади переважають мішані ліси. У лісах рис.4. чітко виділяється ярусність. Верхній ярус утворюють дерева, середній, підлісок, кущі, нижній -

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

Svazek LXII mezinárodní kolektivní monografie

трав'янисті рослини, гриби. Тут переважає дуб черешчатий (*Quercus robur*) та сосна звичайна (*Pinus sylvestris*). Вони займають увесь верхній ярус і поширюються по усій території району. Середній ярус займають ожина (*Eubatus*), шипшина (*Rosa canina*) та ліщина європейська (*Corylus avellana*).

Рис.4. Ліси громади [4]

Увесь нижній ярус займають різні види грибів, серед яких переважає: білий гриб (*Boletus edulis*), гіропор березовий синіючий (*Gyroporus cyanescens*), лисичка справжня (*Cantharēllus cibārius*). Широке поширення на болотах мають: брусниця (*Vaccinium vitis-idaea*) та чорниця (*Vaccinium myrtillus*) [4]

Також в межах досліджуваної території поширені березові ліси (*Betuleta verrucosae*) Це вторинні, похідні угруповання на місці зведених дубових і соснових та мішаних дубово-соснових лісів. Береза переважає в деревостанах. Тут поширені – сосна звичайна (*Pinus sylvestris*), осика звичайна (*Populus tremula*), рідше дуб звичайний (*Quercus robur*), граб звичайний (*Carpinus betulus*) [4]

Підлісок звичайно нерозвинений. Зберігаючи ознаки корінних, вихідних лісових насаджень, трав'яний і моховий яруси виявляють певні, інколи значні відміни, в зв'язку зі зміною умов росту. В місцях росту

соснових лісів найчастіше виростають березняки: чорницевий, вересовий, чорницево-довгомошний. Такі ліси є поширеними в західній частині Дубровицької громади.

На березі річки Горинь зустрічаються також багато поодиноких видів дерев зокрема: верби ламкої (*Salix fragilis*), верби козячої (*Salix caprea*), верби плакучої (*Salix babylonica*) та ін. За допомогою цих дерев укріплюють береги річки, захищаючи їх від ерозії.

Серед трав'яної і лучної рослинності в межах території переважають луки, які виникли на місці знищених мішаних і широколистих лісів. На місці вирубаних соснових борів формуються і чагарникові пустища.

Справжні заплавні і болотисті луки займають незначну площу території. У травостої найбільш поширені тимофіївка лучна (*Phléum praténs*), тонконіг лучний (*Poa pratensis*), пирій повзучий (*Elytrigia repens*), біловус стиснутий (*Nardus stricta*). Серед різнотрав'я долин річок можна побачити квітучих рослин: жовтець їдкий (*Ranunculus acris*), комонник лучний (*Succisa pratensis Moench*), віскарія звичайна (*Viskaria vulgaris*), кульбаба лікарська (*Taraxacum officinale*), конюшина повзуча (*Trifolium repens*).

В межах громади трапляються і суходільні луки, але вони невеликі за площею. В їх переважають такі види як костриця червона (*Festuca rubra*) і костриця лучна (*Festuca pratensis*), місцями – щучник дернистий (*Deschampsia caespitosa*), рясно виростає також метлюг звичайний (*Apera spica-vent*), пахуча трава звичайна (*Anthoxanthum odoratum*), біловус стиснутий (*Nardus stricta*), гребінник звичайний (*Cynosurus cristotus*).

В межах Дубровиччини, як і по всій території області трапляються і рідкісні види флори, які занесені до Червоної книги України, з-поміж них можна виділити зозулині черевички справжні (*Cypripedium calceolus*), вовчі ягоди пахучі (*Daphne sneorum*), астранція велика (народні назви: напрасниця, горюче зілля, латинська назва *Astrantia major*) [15].

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

Svazek LXII mezinárodní kolektivní monografie

В межах громади трапляються різноманітні види тварин. В лісах і в межах луків трапляються: заєць сірий (*Lepus europaeus*), лисиця звичайна (*Vulpes vulpes*), миша лісова (*Apodemus sylvaticus*); серед птахів трапляється дятел звичайний (*Dendrocopos*), зозуля звичайна (*Cuculus canorus*), зяблик (*Fringilla coelebs*). Серед плазунів можна виділити ящірку прудку (*Lacerta agilis*). Присутня велика кількість комах. В межах лісів поширені види, які занесені до Червоної книги України це: борсук європейський (*Meles*), дятел зелений (*Picus viridis*), лелека чорний (*Ciconia nigra*), скигляр малий (*Aquila pomarina*), очеретянка вертка (*Acrocephalus paludicola*), сорокопуд сірий (*Lanius excubitor*). Також велика різноманітність риб: колючкові, коропові, лососеві, окуневі, сомові, тріскові, щукові. Серед них найпоширеніші: щука (*Esox lucius*), линок (*Tinca tinca*), короп (*Cyprinus*), карась (*Carassius*), окунь (*Perca fluviatilis*).

Серед видів, які занесені до Червоної книги України в межах заплавних луків і долинах річок громади трапляється: видра річкова (*Lutra lutra*), горностай (*Mustela erminea*), лунь польовий (*Circus cyaneus*) [2, 12, 14] .

Природоохоронні території. У межах громади перебуває частина Рівненського природного заповідника, який є неповторний за своїми природними умовами, рослинним і тваринним світом, ландшафтами, болотними лісовими масивами, озерами та річками.

У рослинному покриві заповідника переважають болотна рослинність та заболочені ліси, невеликі площі займає узбережно-водна рослинність; суходільні лісові угруповання розташовуються лише на сухих грядках та островах.

Серед заказників державного значення: Ландшафтний Почаївський заказник, Лісовий Висоцький заказник, Ботанічний Золотинський та Озерський заказники, відділення «Перебродівське» Рівненського природного заповідника (Табл. 7).

Таблиця 7

Природоохоронні території Дубровицької ТГ

Назва	Призначення	Рік створення	Площа, га
<i>Заповідники</i>			
Рівненський природний заповідник		1999	42 288
<i>Заказники державного значення</i>			
Ландшафтний Почаївський заказник	Заболочені масиви з двома озерами. Росичка руглолиста, андромеда ряснолиста, звіробій сланкий, ситник бульбастий	1974	927
Лісовий Висоцький заказник	Заплавні діброви з дубами і хмелем, вероніка довголиста, чистець болотний, комиш лісовий. яглиця, копитняк. Білі чаплі, пугач сірий-ЧКУ, бобри, ондатри.	1984	110
Ботанічний заказник Золотинський	Болотний масив Бабин Мох. Андромеда ряснолиста, росичка круглолиста-ЧКУ	1981	3016
Озерський заказник			1275
Заказник «Перебродівський» Рівненського природного заповідника	Болотні масиви. Сфагнові мохи, орхідея-коручка, швейхцерія болотна-ЧКУ. Орлан-білохвіст, лелека чорний, сірий пугач, орел –зіміїд -ЧКУ	1984	16530
Ботанічний Сварицевицький заказник	Болотні масиви. Хамедафна чашкова-ЧКУ	1982	2220

Складено за даними управління екології та природних ресурсів у Рівненській області

Відділення «Перебродівське» Рівненського природного заповідника займає площу майже 16 тис. га. «Перебродівське» розташоване на середині межиріччя Льва та Ствиги. В Україні немає більше жодного болотного масиву такої площі, який би цілком зберіг своєрідну рослинність. Привертають до себе увагу великі купини осоки, сфагнові мохи, флора досить одноманітна - очерет, осока, верба, зілля лучне, пухирник (комахоїдна

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

Svazek LXII mezinárodní kolektivní monografie

рослина). Орхідея, яка занесена до Червоної книги України. На верхових болотах червоніє журавлина, рожевіє верес, зарослі лохини, тут зареєстровано 11 видів сфагнових мохів. У лісах трапляються рідкісні плауни – колючий та сплюснутий, орхідея-коручка широколиста, швейцерія болотна, які занесена до Червоної книги. Саме в «Перебродівському» гніздяться лелека чорний, журавель, сірий пугач, орел- зміїд, орлан - білохвіст, всього десять видів птахів, що занесені до Червоної книги України.

Ландшафтний загальнодержавний заказник «Почаївський» – це ділянка заболоченого масиву з мальовничим ландшафтом і двома природними озерами – Великим і Малим Почаївським. Площа 712 га. Вчених цікавить заказник як такий, де добре зберегли природний стан болота різного ступеня розвитку, зокрема перехідні та верхові – рідкісні на Україні. У західній, віддаленій від озера частині масу – перехідні угруповання. Основу травостою складає осока-кругляк на сфагнових мохах, серед неї місцями росте пухівка. Зустрічається береза пухнаста – висотою не більше 3-4 м. Ближче до озера болото має більш високий ступінь розвитку, наближаючись до перехідно-верхового. Ростуть невисокі тонкі берізки. У трав'яному покриві переважає пухівка, росички – круглолиста та середня. Підвищені ділянки масиву зайняті верховими болотами. Рослинні угруповання цих боліт займають найбільші площі. Розріджені невисокі сосни, під ними зарості лохини та багна, андромеди. Північна частина заказника зайнята старим сосновим лісом із осередками крушини, горобини.

Лісовий загальнодержавний заказник «Висоцький» (рис.5) створено в 1984 році у заплаві Горині. Тут зростають розлогі дуби, по стовбурах якого в'ється хміль, поширене вербозілля, чистець болотний, комиш лісовий, яглиця, копитняк. На старих дубах гніздяться білі чаплі. В дуплах дерев знаходить собі притулок пугач – крупна сова, занесена до Червоної книги України. Є кілька поселень бобрів ондатри.

Рис.5. Лісовий загальнодержавний заказник «Висоцький» [4]

В Дубровицькій громаді знаходяться комплексні пам'ятки природи: Більський дендропарк (Станція Біла Дубровицького району); 100 видів рідкісних дерев: кущів, що проростають в умовах Полісся; Висоцький дендропарк – 110 га, 116 рослин; Ботанічний заказник «Озерський» – 1275 га; Ботанічний заказник «Золотинський» – 3016 га; Сварицевицький заказник – 2220 га (Рис. 6)

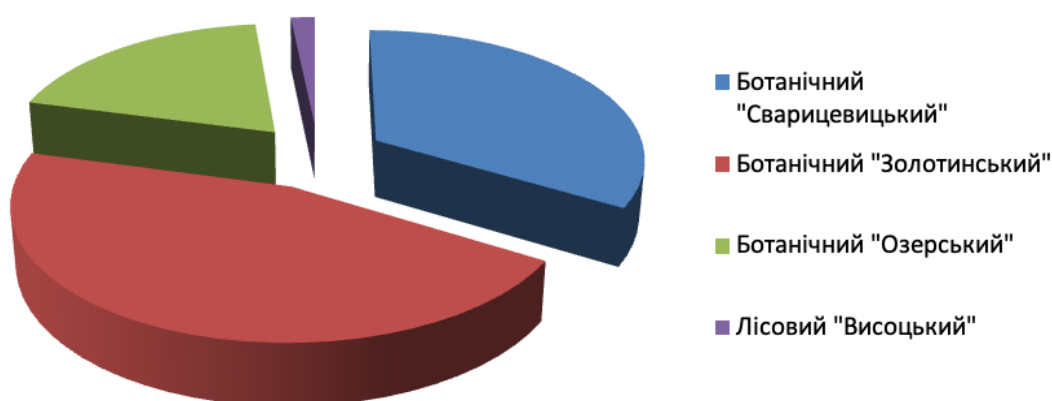

Рис. 6. Заказники загальнодержавного значення на території Дубровицької громади

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

Svazek LXII mezinárodní kolektivní monografie

Золотинський заказник – ботанічний заказник державного значення. Перебуває у віданні Висоцького та Дубровицького лісгоспів. Охороняється болотний масив Бабин мох, на якому переважають оліготрофні та мезотрофні угруповання з пригніченою сосною. У трав'яно-чагарниковому покриві поширені багно болотне, андромеда багатолиста, осока пухнато-плода, трапляються росичка круглоста, а також журавлина дрібноплода, занесена до Червоної книги. На території заказника є ділянка з переважанням у покриві журавлини болотної (один із найпродуктивніших масивів журавлини на Українському Поліссі). Багатий тваринний світ.

Озерський заказник (рис.7.) - ботанічний заказник державного значення. Розташований у межах Дубровицької громади. Перебуває у віданні ДП «Висоцький лісгосп». Являє собою комплекс заболочених лісів і сфагнових боліт з березою та пригніченою сосною. В деревостані є домішка осики та вільхи. Цінні зарості ягідних рослин - журавлини болотної і чорниці. Багатий тваринний світ заказника. Тут водяться лось, свиня дика, козуля, лисиця, білка, заєць, тетерук. Має водоохоронне значення.

Рис.7. Озерський ботанічний заказник [4]

Сварицевський заказник – ботанічний заказник державного значення. Площа – 2220 га. Являє собою частину болотного масиву Морочне - 2 з прилеглими ділянками. Наявні рідкісні угруповання з переважанням у трав'яно-чагарниковому покриві хамедафни чашкової, занесеної до Червоної книги України. З рідкісних видів також зростають журавлина дрібноплода і росичка проміжна. Має значення як регулятор водного режиму прилеглої території.

Таким чином, Дубровицька громада має необхідні природні ресурси для соціально-економічного зростання з одночасним збереження природної рівноваги. Водночас має місце нераціональне використання природного потенціалу, а подекуди його пряме знищення. Йдеться про видобуток бурштину, вирубування лісів, занепад водних об'єктів [16]. Тому пріоритетними напрямками в діяльності громади має стати: недопущення подальшого руйнування та відновлення зміненого внаслідок несанкціонованого видобутку бурштину ґрунту; детальне дослідження водних ресурсів з метою виявлення їх стану, відновлення та охорони; збереження біорізноманіття у природних середовищах існування; збалансоване використання лісових та рослинних ресурсів; запровадження системного спостереження за станом довкілля; розвиток екологічного туризму задля посилення системи екологічного інформування населення, формування екологічного світогляду та навичок раціонального природокористування [15].

Список використаних джерел:

1. «Атлас адміністративно-територіального устрою України. Новий районний поділ та територіальні громади: 2020»: веб-сайт. URL: <https://atu.decentralization.gov.ua/#atlas>

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

Svazek LXII mezinárodní kolektivní monografie

2. Войчун Н. І., Андрейчук Ю. М., Жданюк Б. С., Аналіз антропогенного навантаження на природне середовище Рівненської області. Людина та довкілля. Проблеми неоекології. 2016. № 1–2 (25). С. 77–82.

3. Дані та графіки погоди та клімату у Дубровиці: веб-сайт. URL: <https://en.climate-data.org/europe/ukraine/rivne-oblast/svarytsevychi-246875/>

4. Дубровицька територіальна громада URL: <https://dubrmiskrada.gov.ua/>

5. Інформаційні технології моніторингу екологічних наслідків видобутку бурштину в Україні / Красовський Г. Я., Шумейко В. О., Ключко Т. О., Семенцова Н. І. Науково-технічний журнал. Екологічна безпека та збалансоване ресурсокористування. 2018. Вип № 2 (18). С. 107–117.

6. Історія міст і сіл Української РСР : Ровен. обл. / за ред. П. Т. Тронька. Київ : УРЕ, 1973. С. 204–289.

7. Койнова І. Б. Антропогенна трансформація ландшафтних систем західної частини Волинського Полісся : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. геогр. наук : 11.00.11. Львів, 1999. 24 с.

8. Коротун О. П. Рекультивація порушених земель як спосіб підвищення рекреаційного потенціалу Рівненської області. Інтелект XXI. Екологічні проблеми. 2019. № 4. С. 117–122.

9. Курганевич Л. П., Холодько Ю. П. Стан та використання водних ресурсів Дубровицької ОТГ Рівненської Області. Сталий розвиток: захист навколишнього середовища. Енергоощадність. Збалансоване природокористування: 2022 рік: матеріали VII Міжнародного 89 молодіжного конгресу, 10 – 11 лютого 2022 р. Львів : Національний університет «Львівська Політехніка», 2021. С. 101-103.

10. Московченко В. Ф. Відродження осушувальних меліорацій в Прип'ятському Поліссі України. Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Сер. «Технічні науки». 2015. Випуск 4(72). С. 13–25.

11. Полешко О. І. Історія рідного краю URL: http://osvitasvar.ucoz.ua/istoria/o.poleshko.istorija_ridnogo_kraju.pdf
12. Потіха А. Проблема видобутку бурштину: сучасний стан та перспективи вирішення: стаття. «Україна: події, факти, коментарі». Інформаційноаналітичний журнал. 2016. №5. С. 36–44.
13. Природа Рівненської області / за ред. К. І. Геренчука. Львів: Видавниче об'єднання «Вища школа», 1976. 156 с. URL: <https://collectedpapers.com.ua/ru/category/nature-of-rivne-region>
14. Про стратегію розвитку Рівненської області на період до 2027 року: вебсайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0487737-11#Text>
15. Сварицевицьке лісництво. Українське державне проектне лісовпорядне виробниче об'єднання ВО «УКРДЕРЖЛІСПРОЕКТ»: веб-сайт. URL: <https://www.lisproekt.gov.ua/svaritsevitske-lisnitstvo> (дата звернення: 18.10.2025)
16. Чижевська Л. Т. Теорія і методика визначення якості поверхневих вод у Волинській області. *Природа Західного Полісся та прилеглих територій*: зб. наук. пр. Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Луцьк, 2018. № 15. С. 69-74.
17. Чижевська Л.Т., Карпюк З.К., Качаровський Р. Є. Геоєкологічні наслідки добування крейди (родовище Дачне). *Географічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. Одеса : Гельветика, 2025. Вип. 5 (5). С.188–197. DOI : <https://doi.org/10.32782/geochasvnu.2025.5.18>

Vydavatel:

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.
se sídlem V Lázních 688, Jesenice 252 42
IČO 03562671 Česká republika

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

Svazek LXII mezinárodní kolektivní monografie

Podepsáno k tisku 11. listopad 2025
Formát 60x90/8. Ofsetový papír a tisk
Headset Times New Roman.
Mysl. tisk. oblouk. 8.2. Náklad 100 kopií.